

EMPERYALİZM ÖZGÜRLÜK DEĞİL EGEMENLİK İSTER

Bizi, emperyalizm üzerine bir yazı yazmaya iten, ülkemizde ve uluslararası komünist hareket içinde emperyalizm konusunda kesinleşen görüş farklılıklarıdır. Türkiye’de TBKP ve diğer hencinsleri; uluslararası proletarya hareketi içinde reformizmin modern teorisyenleri, proletarya karşısına Lenin’in değil, Kautski’nin emperyalizm teorisi ile çıkıyorlar. Bu teorisyenler, Leninizm ve Leninist emperyalizm teorisinden tamamen uzaklaşmış durumdadır. Dünya proleter hareketi içinde Leninizmden tüm bağların koparılması, kaçınılmaz olarak beraberinde yeni bir bölünme getirdi. Sosyalizm yüzyıldan fazla bir süre içinde, bir kaç kez önemli bölünme geçirdi. Sosyalizmdeki bölünme kendini gelişim sırası ile “Marksizm mi, oportünizm mi”, “sosyal-şovenizm mi, enternasyonalizm mi” biçiminde gösterdi. Sosyalizmdeki bölünme şimdi kendini şu biçimde gösteriyor: Reform yoluyla emperyalizmi düzeltmek mi; yoksa devrim yoluyla emperyalist-kapitalizmi yıkmak mı? Reformistlerle, proleter devrimciler arasındaki sorun kendini böyle ortaya koyuyor.

Kapitalist ve sosyalist ülkelerde reformizm eğiliminde olanlar hep birlikte, koro halinde, emperyalizmle uzun süre (sürekli olarak) barış içinde bir arada yaşanabileceğini ve barışçı gelişim sürecinin emperyalizmin saldırgan doğasını değiştirebileceğini

haykırıyorlar. Oysaki bağımlı ülke halklarını sömürerek soyup-soğana çevirme, aşırı kar elde etme, küçük ulusların baskı altında tutulması, saldırganlık ve egemenlik emperyalizmin doğasıdır ve emperyalizmin doğasını devrim dışında değiştirmeyi önerenler, uluslararası proleter harekete ve ezilen bağımlı halklara karşı, emperyalizmin yanında saf tutanlardır.

Tüm kapitalist ve sosyalist ülkelerdeki reformistlerin Türkiye'deki temsilcileri ve savunucuları TBKP ve diğerleridir. TBKP lideri Haydar Kutlu bir süre önce haftalık dergiye yaptığı açıklamayla "emperyalizmin bittiğini(!)" ilan etti! Artık sermaye babalarının uşakları emperyalizmin "bittiğini" ilan edecek kadar ileri gidebilmiş işçi sınıfı hainleridir. Pek çok emperyalist teorisyenin söylemeye cesaret edemedikleri şeyi, proletarya hainleri söyleyebiliyor... TBKP ve O'nun izinde gidenler, işçi sınıfı içindeki burjuva ajanlarıdır ve sermayenin işçi sınıfı içindeki esas toplumsal dayanaklarıdır. Emperyalizm konusunda reformist hayallere kapılma Türkiye ve Kürdistan'da yaygın durumdadır. Kendini artık "Türk solu" olarak gören Emek Çevresi, bağımlı ülke halklarının "ellerinde adaletli yeni gelir dağılımı yöntemi" ile emperyalizmin üstesinden gelebileceğini söyleyebilecek kadar sosyalizmden uzaklaşmıştır. Kürdistan'da da, emperyalist ülkelerin ezilen Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını emperyalizmin çözmesine bırakacak kadar, emperyalizme güven duyan politik akımlar, bu reformist koroya katılmış durumdadır...

Tüm bu gelişmeler, bizi emperyalizmin kimi yönlerini ele alan bir kısa yazı yazmaya zorlamıştır. Böylesi onurlu bir görevden kaçınamazdık. Bir kısa yazıda konu ne kadar ele alınabilirse o kadarını yapmaya çalışacağız.

LENİN'İN EMPERYALİZM TEORİSİ ÖNEMİNİ KORUYOR

Lenin'in emperyalizm teorisini ortaya koyduğu temel eseri Emperyalizm Kapitalizmin En Yüksek Aşaması oldu. Lenin'in emperyalizm teorisi daha sonra tüm görüşleri için temel oldu. Lenin, emperyalizmin ekonomik özünü, söz konusu temel eserinde ele alırken; emperyalizmin politik özünü ise, gerek kitaba 1920'de yazdığı Önsöz'de ve gerekse Devlet Ve Devrim, Proletarya Devrimi Ve Dönek Kautski, Nisan Tezleri ve diğer konuşma ve yazılarında ortaya koymuştur. Lenin'in emperyalizm teorisi üzerine görüş sahibi olmak isteyen herkes Lenin'in söz konusu eserlerinin belli başlılarını incelemelidir.

Nasıl ki Karl Marx kapitalist toplumda servetin 'muazzam bir meta birikimi' olduğundan hareketle meta ve meta üretimi ile işe başlamışsa, Lenin de emperyalizmin ekonomik temel olan tekellerin incelenmesi ile işe başlamıştır. Lenin, emperyalizm üzerine görüşlerini belirlerken, Marx'ın kapitalizm üzerine temel görüşlerinden ve bilimsel yönteminden yola çıkmıştır. Lenin'in emperyalizm üzerine görüşleri, Marksist ekonomi-politiğe önemli bir katkıdır. Lenin'in

emperyalizm teorisi tüm önemini koruyor. Emperyalizmin özü, bugün de değişmemiştir. Ancak, bu, demek değildir ki, emperyalizm statik bir biçimde ilk ortaya çıktığı yıllarda ki biçimde duruyor. Emperyalizm, gelişmenin belli aşamalarında değişimler geçirmiştir. Emperyalizmin değişmeden kaldığını iddia etmek için, ekonominin gelişim diyalektiğini bilmemek gerekiyor. Kapitalizm en yüksek aşamada da olsa, toplumsal alanda değişim yapmadan, varlığını sürdüremez. Emperyalizmin yapısındaki değişim, onun özünü ve doğasını değiştirmemiştir. Nasıl ki, emperyalizm, kapitalizmin temeli olan meta üretiminin temel hareket yasalarını değiştiremediyse, emperyalizmin kendi iç gelişimi de onun ekonomik ve politik özünü değiştirememiştir. Değişme, yapısaldır ancak, özde değildir. Özellikle Büyük Ekim Sosyalist Devrimiyle birlikte, sosyalizmin gelişimi ve giderek sosyalizmin daha sonraki süreci emperyalizmin yapısı üzerinde büyük bir etkide bulunmuştur. Sosyalizmin baskısı altında kalan emperyalizm, biçimde kimi değişikliklere gitmiştir. Bu konu da örnek, işçi ve emekçi kitleleri susturmak için bazı “sosyal tedbirlere” başvurmadır. Emperyalist kapitalizmin dünya çapında egemen olduğu durumu ile bu egemenliğin belli alanlarla sınırlandığı durumun aynı olmayacağını ekonomi-politikten haberi olan herkes bilir. Sosyalizmin varlığı ve gelişmesi emperyalizmin yapısında ve biçiminde belli değişikliklere yol vermiştir. Buna rağmen, emperyalizmin temel yapısı ve hareket yasaları varlığını koruyor. Dünya da büyük bir güç

olarak kaldığı sürece emperyalizmin özü değişmeyecektir. Emperyalizmin ekonomik temeli tekelliktir. Tekeller ise Lenin'in söylediği gibi saf halde değil, kapitalist temelleri ile vardılar. Tekelleri, kapitalist temelleri ile birlikte ortadan kaldırmak proletaryanın toplumsal devrimi ile mümkündür.

Lenin'in emperyalizm tanımlaması:

“Emperyalizm, tekellerin ve mali-sermayenin egemenliğinin ortaya çıktığı, sermaye ihracının birinci planda önem kazandığı; dünyanın uluslararası tröstler tarafından paylaşılmasının başlamış olduğu ve dünyadaki bütün toprakların en büyük kapitalist ülkeler arasında bölüşülmesinin tamamlanmış olduğu bir gelişme aşamasına ulaşmış kapitalizmdir.” (1)

Lenin emperyalizmi tarif ederken “emperyalizm kısacası tekelci kapitalizmdir” der ve bu tanımın emperyalizmi tüm yönleri ile kapsamadığını belirtir. Lenin, emperyalizm üzerine eserinin başka yerlerinde başka yönlerden tanımlamalar yapar. Lenin, bu tanımlamalarda emperyalizmin “asalaklık” özelliğini ve o'nun geçiş aşamasındaki “can çekişen kapitalizm olduğunu” gene emperyalizmin politik özü üzerinde dururken emperyalizmin “her alanda gericilik ve artan ulusal baskı” demek olduğunu belirtir.

Emperyalizmin gelişimi, Lenin'in emperyalizm teorisinin bilimselliğini ve doğruluğunu çürütülmez bir biçimde doğrulamıştır. Reformistler Kautski'nin emperyalizm teorisine (buna teori denirse) sarılırken, proleter sosyalistler olarak, Marksist-Leninistler olarak

Lenin'in emperyalizm teorisinden hareket ederek günümüzdeki olayları açıklıyoruz.

EMPERYALİZMİN BUGÜNKÜ DURUMU

Emperyalizmin belirgin özelliği olan sermaye ihracı sonucu, kapitalizm dünyanın hemen hemen tüm alanlarında gelişim gösterdi. Bağımlılık ilişkisi denen emperyalizmin yeni sömürgecilik yöntemi ile, sosyalist ülkeleri saymazsak tüm ülkeler, kapitalist ilişkiler sistemi içine dahil edildi. Sermaye ihracının yapıldığı ilk dönemler, sermaye ihracı yapan ülkelerdeki toplumsal gelişmeyi geçici olarak bir süre durdurur gibi olduysa da, daha sonra bağımlı ülkelerde elde edilen büyük aşırı-kar sonucu sermaye birikimi, emperyalist ülkelerde üst düzeye tırmandı. Sermaye birikimi, gerek emperyalist ülkelerdeki işçilerin sömürülmesi ve gerekse bağımlı ülkelerdeki halkların soyulması sonucu dev boyutlara ulaştı. Sermayenin merkezileşmesi, üretim araçlarının toplulaşması beraberinde emeğin dünya çapında toplumsallaşmasını getirdi. Kapitalizm emperyalist aşamada ulaşabildiği en yüksek düzeye ulaştı. Emperyalizmin ulaşacağı başka bir aşama yoktur. Emperyalizmin çürüyen, ölen kapitalizm olgusu kendini yüzyılımızın sonunda daha belirgin olarak gösteriyor. En büyük sömürgeci devlet olma nasıl İngiltere imparatorluğunun çökmesini getirdiyse, bugünkü gelişme düzeyindeki kapitalizmde dünyanın en asalak ülkesi olan ABD'nin ve O'nunla birlikte diğer emperyalist ülkelerin çöküşünü getirecektir.

Kapitalizmin yerini alacak olan sosyalizmin maddi ön koşulları (üretim araçlarının ve üretimin toplumsal karakteri ve deneyimli proleter hareketin varlığı) her zamankinden çok daha olgunlaşmıştır.

Bu günkü düzeyde ki emperyalizmin çeşitli eğilimleri üzerinde duralım.

EMPERYALİZM VE KAPİTALİZMİN EŞİTSİZ GELİŞİM YASASI

Kapitalizmin gelişim yasası, beraberinde, başka bir yasayı da getirdi: Kapitalizmin eşitsiz gelişim yasası. Bilindiği gibi, emperyalizm, kapitalizmin temel hareket yasalarını devam ettirir. Kapitalizmin tüm çelişkileri tekelci kapitalizm döneminde daha da ağırlaşır ve keskinleşir. Kapitalizmin gelişiminin hızlanması ile birlikte, eşitsiz gelişim de hız kazandı ve eşitsizlik daha da büyüdü, Lenin'in sözleri ile söyleyecek olursak;

“İşletmelerin, sanayilerin ve farklı ülkelerin, eşit olmayan ve kesintili gelişmeler içinde oluşu, kapitalist rejimde kaçınılmazdır.” (2)

Şimdiye kadar pek çok burjuva teorisyen ve sosyalizm saflarındaki sözüm ona “sosyalist teorisyenler” sık sık, tekellerin dünya çapında birleşmelere gitmesinin yani mali-sermayenin gelişimi ile birlikte kapitalizmin eşitsiz gelişiminin ve çelişkilerinin azalacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Lenin'in de belirttiği gibi “Oysa ki gerçekte, mali-sermaye bu eşitsizlikleri ve çelişkileri artırır.” Sosyalizmin varlığının yanında, kapitalizmin bu eşitsiz gelişme yasası,

kapitalistlerin istikrarlı kalıcı ve sürekli dünya çapında birleşmelere gitmelerini engelliyor. Bunun sonucu kapitalist güçler arası sürtüşmeler ve çatışmalar kaçınılmaz hale geliyor. Emperyalist güçler arasında ekonomik alanda süren savaşın biçimi değişmiştir ancak, bu savaşın kendisi yeni biçimler altında devam ediyor.

Kapitalizmin eşitsiz gelişim yasası somutta kendini nasıl gösterdi. Uluslararası kapitalizmin liderliği bir zamanlar İngiltere'nin elindeyken, İngiliz kapitalizminin olgunlaşıp, çürüyerek geriye düşerken, sterlin imparatorluğu yerini, doların dünya çapındaki imparatorluğuna bıraktı. Rantiyeciler devletlerin en rantiyecisi olan ve bu nedenle asalaklığı ve çürümüşlüğü en açığa çıkan ABD Tekelci-kapitalizmi uzun zamandır kapitalizmin dünya liderliğini elinde bulunduruyor. Kapitalizmin temel yasasıdır: Dünya çapındaki sömürüyü en yüksek düzeye ve kapitalist gelişimi en olgun düzeye çıkartan bir ülke kapitalizmin aynı zamanda çürümesini ve çöküşünü de beraberinde taşır. Eşitsiz gelişim, çürümeyi de hızlandırıyor. Doğuda ise Japon emperyalizmi, büyük bir atak yaparak, geçmişte gerisinde olduğu Batı Avrupa ülkelerini geçmiştir. Eşitsiz gelişim sonucu, emperyalist güçler arası ekonomik çelişkiler ve sürtüşmeler belli bir durgunluk evresinden sonra yeniden keskinleşiyor. Eşitsiz gelişim deyince bundan, yalnızca ülkelerarası eşitsiz gelişim anlaşılmalıdır. Kapitalizmin eşitsiz gelişim yasası ilk önce, aynı ülkenin kendi içinde ortaya çıkar. Kapitalist ülkelerdeki sanayi dalları, farklı tekeller arasındaki

rekabet, eşitsiz büyüme ve gelişim herkes tarafından biliniyor. Olan olay şudur: kapitalizmin kendi meta üretiminden kaynaklanan, kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası, kapitalizmin dünya çapında gelişimi ve uluslararası ticaretin gelişmesi sayesinde ulusal sınırları aşarak dünya çapında sürüyor. Tabii ki çelişkileri ve sürtüşmeleri de uluslararası alana çekerek...

Burada Avrupa Topluluğu (AT) üzerinde duralım. AT, Batı Avrupa'da ekonomik toplumsal bir entegrasyon eğilimini ifade ediyor. Bu entegrasyon eğilimi kalıcı bir biçim almadan geçici bir durum olarak kalacaktır. Bugün birleşmiş ve daha da güçlenmiş olan bir Almanya, doğrudan AT içinde endişeler yaratmıştır. AT ülkeleri arasındaki tüm anlaşmalara rağmen, Almanya daha şimdiden AT'nun lideri durumuna gelmiştir ve AT'nun oluşumuna yol açan diğer olgular, yanı başında da sosyalizmin güçlü varlığı ve ABD ile Japonya'nın sürekli güçlenmesi oldu. Gerçek yaşamda şöyle bir durum ortaya çıkar: Eğer bir ülkedeki ya da bugün olduğu gibi bir kıtadaki tekeller arasında rekabet yerini geçici birleşmelere bırakırsa, tam da bu dönemde bu sefer dünya çapında dev tekeller ve güçlü emperyalist ülkeler arası rekabet ve sürtüşmeler öne çıkar. Bu da, çelişkilerin dünya çapında keskinleşmesi ve bu keskinleşmiş ortamda eşitsiz gelişme yasasının kimi ülkelerde kesintiye uğraması ve başkalarında gelişmesi anlamına gelir. Sonuçta eşitsiz gelişim, sanayi dalları arasında, tekeller arasında, ülkeler ve devletlerarasında devam eder.

Kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasının bir diğer cephesi de bağımlı kapitalist ülkelerle, emperyalist ülkeler arasındaki ilişkide kendini gösterir. Emperyalizmin sermaye ihracı sonucu tüm bağımlı kapitalist ülkelerde, kapitalizmin gelişim gösterdiğini söyledik. Bağımlı ülkelerle, emperyalist ülkeler arasında daha önceleri sömürgecilik döneminde var olan, sömürgeci devletle, sömürge ülkeler arasında üretim biçimi farkı artık yoktur. Hemen hemen tüm bağımlı ülkelerde kapitalizm egemen üretim biçimidir. Böylece, emperyalist ülkelerle bağımlı ülkelerde aynı kapitalist üretim biçimi bulunuyor. Kapitalizmin tüm bağımlı ülkelerde gelişmesi sonucu, eşitsiz gelişim de kendini tüm yönleri ile gösteriyor. Bugün en gelişmiş modern emperyalist ülkelerle, bağımlı ülkeler arasındaki ekonomik eşitsizlik kapitalist ilişkiler içinde giderilmeyecek düzeydedir. Böylece emperyalizm, meta üretiminden kaynaklanan çelişkileri ve eşitsizlikleri tüm dünya çapında geliştirdi.

Uluslararası dev tröstlerin birleşme eğiliminden yola çıkan troçkist teorisyenler ve ülkemizdeki Troçkizm takipçileri bir “toplular devrimini” daha fazla bekler oldular. Bu teorisyenler, toplular devrimini beklerken, ekonomik ve politik alandaki eşitsiz gelişmeyi gözardı ediyorlar. Sermayenin gelişimi tek tekele doğrudur ancak, sermayenin tek tekele doğru gelişimini engelleyen süreçler var. Diyalektik, düşünmenin en yüksek biçimidir. Eğer sadece sürecin bir yönünü esas alırsanız ve gerçek yaşamdaki süreci

etkileyen pek çok gelişmeyi hesap etmezseniz, çok kötü diyalektikçiler durumuna düşersiniz. Gerçek yaşamın diyalektiğini esas alanlarla, dogmacılar arasında her zaman bir paradoks olmuştur. Kim, ABD ile Türkiye' ya da her hangi bir bağımlı kapitalist ülkede devrimin aynı zamanda olacağını ileri sürebilir. Bir devrimin olması için bir devrimci durumun olması gerekir. Devrimci durum ise, farklı farklı ülkelerde aynı zamanda ortaya çıkmıyor. ABD ve Japonya da on yıllardır devrimci durum hiç doğmazken, pek çok bağımlı ülkede devrimci durum doğdu ve kimilerinde de devrim yapıldı. Evet, gelişim dünya devrimine doğrudur. Ancak, proleter devriminin tüm dünyada tamamlanmasına birbirinden farklı süreçlerle ulaşılabacaktır. Proletarya devrimi, emperyalizmin en zayıf halkasından, kapitalizmin çelişkilerinin en keskin olduğu yerlerden başlayacaktır.

2- EMPERYALİZM MİLİTARİZM VE SAVAŞ

Uluslararası sosyalizm hareketi içinde reformizmin yaydığı en bayağı burjuva görüş emperyalizmin, silahlanma ve savaş olmadan yaşayabileceğidir. Bundan bir süre önce Gorbaçov ve teorisyenleri “silahlanma olmadan emperyalizm yaşayamaz mı?” sorusunu ortaya attılar Gene aynı görüşte olanlar artık uluslararası politikanın devamının savaşlar olmaması gerektiği yani savaşların politikanın zorunlu bir sonucu olmaması gerektiği yönünde görüş ortaya koydular. Emperyalizm üzerine yayılan bu boş hayaller, proletaryanın devrimci bilincinin körelmesine yolaçıyor. Proletarya, silahlanma

yarışının son bulmasını ve tüm dünyanın silahlardan ve askerlerden arındırılmasını istiyor ve bunun için mücadele ediyor. Proletarya devrimlerinin bir amacı da zaten savaşların bir daha meydana gelmemek üzere son bulmasıdır. Ancak, kapitalizm var olduğu sürece dünyada sürekli bir barış olanaklı değildir. Kapitalizm üzerine ve emperyalizm üzerine boş hayaller beslenmemeli. Lenin'in de belirttiği gibi:

“..üretim araçlarında özel mülkiyet düzeni var olduğu sürece, bu ekonomik temel üzerinde, emperyalist savaşlar, mutlak biçimde kaçınılmaz olacaktır” (3)

Birinci emperyalist paylaşım savaşı ve ikinci dünya savaşı, daha sonraki ve günümüzdeki bölgesel savaşlar ve kapitalizmin sürekli silahlanması hep Lenin'in belirttiği aynı kapitalist ekonomik temel üzerinde gerçekleşiyor.

Emperyalist ülkelerin, özellikle de ABD'nin ikinci Dünya Savaşı'ndan sonra ki silahlanması dev boyutlara tırmandı. Militarizm, emperyalist ekonominin temel işlevlerinden biri haline geldi. Emperyalist ülkelerin ekonomileri sürekli olarak militarize edildi. Militarizme yönelik bütçe payları, ulusal gelirin en büyük ve yüklü bölümünü götürür oldu. Sanayinin pek çok alanı, militarizmin emrine verildi. Bunlardan çelik sanayi, kimya sanayi büyük ölçüde militarizmin hizmetine girdi. Devlet kapitalizminin temeli, militarizme oturtuldu. Kapitalist devlet, çelik ve kimya tröstlerinin en büyük alıcısı oldu. Nükleer silahlanma ile birlikte militarizme ayrılan ulusal gelir geçmiş dönemle kıyaslanmayacak

boyutlara ulaştı. Militarizm, silahlanma ve savaşa yönelik hazırlıklar sadece emperyalist ÷lkelerde değil, aynı zamanda bağımlı kapitalist ÷lkelerin tümünün temel yönelişi olarak gelişti. Silah ticareti uluslararası ilişkilerde çok önemli rol oynamaya başladı. Emperyalizm, tüm dünyayı bir silah deposuna çevirdi. Tüm kapitalist ÷lkelerin dış politikası silahlanma, militarizm ve savaş hazırlıkları temeline oturdu. şahinler, kapitalist ÷lkelerin politikalarında belirleyici rol oynamaya başladılar. Ekonominin kumanda tepelerini silah tröstleri ele geçirdi.

İkinci Dünya Savaşından sonra, bölgesel ve ÷lkeler arasında savaşlar hiç bitmedi. En son körfezde meydana gelen savaş bunun yeni bir örneği oldu. Körfez savaşı son bir örnek olmayacaktır, emperyalizm ekonomisinin dayandığı militarizmin yaşaması için savaşları kışkırtmaya ve doğrudan kendisi savaş çıkarmaya devam edecektir. Emperyalizm, militarizm, silahlanma ve savaş olmadan yaşayamaz. Kapitalizm var olduğu sürece, emperyalizm var olduğu sürece uluslararası politikanın devamı savaş olacaktır. İnsanlık tüm bunlardan, sosyalizme ulaşarak kurtulacaktır.

3- EMPERYALİZM VE BİLİMSEL TEKNOLOJİK DEVRİM

Mali sermayenin gelişim eğilimlerinden biri devlet-tekel bütünleşmesidir. Tekelci -devlet kapitalizmi koşullarında bilimsel-teknik devrim süreci hızlılık kazandı. Bilimin, üretimin emrine girmesi ve doğrudan

Üretici gc olması ve teknikteki büyük ilerleme sonucu, üretim yoğunlaşması ve toplumsallaşması süreci de hızlandı. Bilimsel-teknik devrim sonucu sermayenin yoğunlaşması ve merkezileşmesi de en üst düzeye ıktı. Tüm bunların sonucu olarak mali-sermayenin toplum üzerinde ve bağımlı ülkeler üzerindeki egemenliği de daha perçinledi. Başka bir yönüyle sylenecik olursa:

“Tekelci devlet koşullarında, bilimsel teknik ilerleme, tekellerin ekonomik mevzilerini ve politik gücünü artırmak, büyük şirketlerin karlarını yükseltmek ve her gün biraz daha büyük tahrip gücüne sahip bir savaş tekniği yaratmak için kullanılmaktadır.” (4)

Kapitalist lke teorisyenleri tarafından uzun zamandır, kapitalizmin bilimsel-teknik devrim sonucu üretim yoğunlaşması ile birlikte, daha önce var olan toplumsal çelişkileri büyük ölçüde hafiflettiği ileri sürülüyor. Oysaki gerçekte olan şey, kapitalizm koşullarında, bilimsel-teknik devrimin, kapitalizmin tüm çelişkilerini artırdığıdır. Kapitalizm koşullarında bilimsel teknik devrim şu noktalarda kapitalizmin var olan çelişkilerini artırmıştır. En başta, üretim yoğunlaşması sonucu artı-değer sömürüsü de yoğunlaşmıştır. Sermayenin merkezileşmesi sonucu, bir avuç mali-oligarşinin toplumun ezici çoğunluğunun üzerindeki egemenliğinin artması sonucu mali-sermayeye karşı mücadelenin geniş kitleleri kapsamasını getirmiştir. Üretimde tam otomasyona geçiş sonucu pek çok işçi üretim sürecinin dışına itilmiştir. İşsizlik, bilimsel-teknik devrimin kapitalizmin emrinde

kullanılması sonucu daha artmış ve kapitalizmin bir işlevi haline gelmiştir. Bilimsel teknik devrim, üretimin yoğunlaşması, üretim araçlarının daha az elde toplanması ve toplumsal karakter kazanması, emeğin toplulaşarak toplumsal niteliğinin daha da belirginleşmesi sonucunu vermiştir. Kısacası, kapitalizm koşullarında bilimsel-teknik devrim, kapitalizmin tüm iç çelişkilerini keskinleştirmiştir.

Diğer yandan, bilimsel-teknik gelişmeyi esas gerçekleştiren güçlü emperyalist ülkeler, bağımlı ülkeleri bu tekniğe bağımlı hale getirdiler. Bilimsel teknik gelişme ekonomik güç sorunudur. Bağımlı ülkelerin çoğunluğunun bu kadar gücü bulunmamaktadır. Böylece, bilimsel-teknik devrim kapitalizmin eşitsiz gelişim yarasını daha hızlandırmış ve modern kapitalist ülkelerle, bağımlı ülkeler arasında kapanması mümkün olmayan bir uçurum açmıştır.

Bilimsel-teknik devrimin en geliştiği alan militarizm ve savaş sanayi oldu. Kapitalist ülkeler bilimi ve tekniği militarizmin emrine verdiler. Bilimsel teknik ilerleme sayesinde, savaş sanayinde tüm insanlığı ve doğayı büyük ölçüde tahrip edecek gelişme elde edildi. Ekonomi ve bilimsel-teknik gelişmenin silahlanmanın emrine sokulması ile kapitalizmin asalaklığının ve çürümüşlüğüünün daha da açığa çıkmasına yol açtı. Emperyalist kapitalizm, tüm dünyayı yutmak için, dev ölçülerde silahlandı; aynı zamanda kapitalizm yarattığı bu olgunun altında çürüyecek ve yıkılacaktır. Nasıl ki bir zamanlar Avrupa, Engelsin ta o zaman belirttiği gibi,

büyük ölçüde silahlanarak, yarattığı savaş makinesi tarafından yıprandı, daha sonra da kapitalizmin liderliğini yitirdi. Bugün de tüm emperyalist ülkeler yarattıkları savaş makinesinin altında kalacaklardır.

4- EMPERYALİZM GERİCİLİK ŞİDDET VE ULUSAL BASKI

Emperyalizm tekelci kapitalizmdir. Tekelcilik ekonomik planda rekabetin yerine, tüm alanlarda tekelcilik, politik planda ise her tür demokrasinin inkârı ve her planda gericilik demektir. Lenin'in sözleri ile söyleyecek olursak:

“Emperyalizmin kendine özgü siyasal özellikleri şunlardır: mali-oligarşinin baskısı ve serbest rekabetin ortadan kaldırılması yüzünden her alanda gericilik ve artan ulusal baskı.”(5)

Aynı eserden:

“Tekeller, oligarşi, özgürlük eğilimi yerine egemenlik eğilimi, sayıları gitgide artan küçük ya da zayıf ulusların zengin ya da güçlü bir kaç ulus tarafından sömürülmesi-bütün bunlar, emperyalizme, onu asalak ve çürümüş bir kapitalizm haline getiren ayırddedici özellikler kazandırmıştır.”(6)

Lenin'in emperyalizmin politik özü üzerine belirttiği görüşler, günümüzde tam anlamıyla doğrulanmıştır. Tekellerin egemen olduğu tüm ülkelerde, politik alanda gericilik tekellerin temel politikası olmuştur. 1920'li yıllarda İtalya'da ve 1930'lu yıllarda Almanya'da tekellerin her planda gericilik eğilimi, faşist

diktatörlükler biçimini aldı. Aynı dönemlerde ABD tekellerin politik olarak gericiliği kendini, anti-komünist yasalarda ve anti-bolşevik uygulamalarda gösterdi. Günümüzde, tekellerin politik planda her alanda gericilik eğilimi, bir eğilim olmaktan çıkıp, mali sermayenin tüm iç ve dış politikasının temel ilkesi olmuştur. Avrupa'da faşizmin yıkılması ile mali-sermayenin gericiliği son bulmadı, başka biçimlerde devam etti. Gericilik, şiddete dayanarak sürdürülüyor. Ezilen sınıfları baskı altında tutmaya yarayan egemen sınıfların baskı aygıtı devlet olmaksızın, mali-sermaye gericiliği her planda uygulayamaz. Şiddet, tekelliliğin temel politik uygulamasıdır. En demokratik gözükten ülkelerde bile, proletarya sermaye iktidarını biraz tehdit etse, mali-sermaye hemen şiddetini gösterir. İç politikada, her planda gericilik ve şiddet mali-oligarşinin temel politikasıdır.

Emperyalizm, içinde toplum üzerinde egemenlik kurduğu gibi, dışarıda da aynı şeyi yapar. Bir sınıfın (egemen sınıfın) iç politikası ile dış politikası özde aynıdır. Mali-oligarşinin iç politikası, her türden demokrasinin yerine her planda gericilik ve şiddet iken; dış politikada özgürlük olamaz. Mali-sermaye dış politikada şiddet ve ulusal baskı demektir. Büyük emperyalist güçler, Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın yüz milyonlarca bağımlı ulusu üzerinde egemenlik kurmuşlardır. Emperyalist güçler bu egemenliklerini aynı zamanda bu bağımlı ve zayıf uluslar üzerinde tam bir ulusal baskı politikasıyla yürütüyorlar. Şurası artık

kesin bir olgudur, emperyalist devletler ulusal bağımsızlığını kazanmış ülkelere bile mali yönden boyun eğdiriyorlar. Mali yönden boyun eğdirilme, bağımlı ülkeler üzerindeki emperyalistlerin ulusal baskısını kaldırmamıştır. Ekonomik boyun eğdirme, küçük ve zayıf bağımlı ulusların halkları üzerindeki ulusal baskıyı daha kalıcı hale getirmiştir.

Dünyanın bir kaç emperyalist devleti, yüz milyonlarca insanı aşırı, karlar elde ederek soyup-soğana çeviriyor. Emperyalistler, bağımlı ülkelerde elde ettikleri aşırı karlarla kendi ülkelerindeki sınıfsal çelişkileri belki de belli bir süre hafifletmiş gibi gösterebilirler, aslında bu çelişkileri tüm kapitalist dünyaya yayarak, kapitalizmin yıkılmasını hızlandırmış oluyorlar.

Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının emperyalizme karşı devrim mücadelesi önü alınmaz bir biçimde yükseliyor. Emperyalizme karşı verilen ve kapitalizme karşı mücadele ile bütünleşen silahlı mücadele zafere ulaşacaktır. Emperyalizm, kapitalizm yıkılmaktan kurtulamayacaktır.

5- EMPERYALİZM VE İŞÇİ ARİSTOKRASİSİ

Dünyanın büyük bir bölümünü sömüren ve buralardan yüksek karlar sağlayan emperyalizm bununla tüm topluma asalaklık damgasını vurmuştur. Tekeller, bağımlı ülkelerde sağladıkları bu aşırı karların bir kısmını susmaları için rüşvet olarak kendi ülkelerinin yüksek işçi tabakasına veriyorlar. Geçtiğimiz yüzyılın

ortalarından sonra İngiltere’de başlayan, işçilerin yukarı tabakasını aristokratlaştırma politikası giderek, tüm emperyalist ülkelere yaygınlaştı. Bugün de işçi aristokrasisi denilen bu burjuvalaşmış işçiler, işçi sınıfı içindeki burjuva ajanları rolünü oynamaya devam ediyorlar. Kapitalist ülkelerdeki komünist partilerinin pek çoğunun (özellikle emperyalist ülkelerde) çürümesi ve uluslararası politikada kendi emperyalist burjuvalarından nitelik olarak çok farklı bir politika izlememelerinin nedeni hep bu burjuvalaşmış işçi tabakaları. Geçmişte sosyal şovenleşen II.Enternasyonal partileri, bu toplumsal temele dayandılar. Böylece, oportünizmin, sosyal-şovenizmin ve günümüzde reformizmin toplumsal dayanağı bu burjuvalaşmış işçi kesimidir. Lenin çok doğru olarak emperyalizmle burjuvalaşmış işçi tabakası arasında bağ kurmuş ve şu gerçeğin altını çizmiştir:

“Bu bakımdan, emperyalizme ve oportünizme karşı savaşım, sıkı sıkıya birbirine bağlı olarak yürütülmedikçe, birincisinin de boş ve yalan bir sözden ibaret olacağını bir türlü anlamak istemeyenler, en tehlikeli kimselerdir.”(7)

Emperyalizmin asalaklığı, bugün en üst düzeye çıkmıştır. En asalak ülke, ABD’dir. Bu yüzden, on yıllardır hiç sesini çıkarmadan susan, asalaklıktan pay alan ABD işçileridir. Onlar, bu yüzden kendi emperyalistlerinin dış politikalarına da pek ses çıkarmıyorlar. İşçi aristokrasinin, durumu en olgun

düzeğe çıktı ve artık çürüdü. Dünya proletaryası, zaten bu burjuvalaşmış proletaryadan hiçbir yararlı şey beklemiyor.

Türkiye, emperyalizme bağımlı bir ülkedir. Türk Tekelci sermayesi, Türk proletaryasını susturmak için bir rüşvet politikası gütmüyor. Ancak, çok uluslu devlet içinde Türk ulusu egemen bir uludur. Türk ulusunun küçük burjuvaları da egemen ulus olma ayrıcalıklarına sahipler. Onlar, bu ayrıcalıklı durumlarının sona ermesini istemezler. Bu yüzden, kapitalist ülkelerde olan çürüme ve reformizm, kendini Türkiye’de de gösteriyor. Özellikle toplumsal konumları ile burjuva olan bu kesim, işçi sınıfı üzerinde burjuvazinin ideolojik görüşlerinin egemen olmasının da taşıyıcılarıdır. Bu yüzden, Türkiye’de de sermaye egemenliğine verilen devrim mücadelesi, bu reformist akımlara karşı verilen mücadele ile sıkı sıkıya iç içe geçmiştir.

EMPERYALİZM VE PROLETARYA DEVRİMİ

Lenin, “Emperyalizm Kapitalizmin En Yüksek Aşaması” adlı eserinin Fransızca ve Almanca baskıları için yazdığı önsözde(1920) emperyalizmle, proletaryanın toplumsal devrimi ilişkisini şu şekilde belirtir:

“Emperyalizm, proletaryanın toplumsal devriminin ön belirtisidir. Bu 1917’den beri dünya ölçüsünde doğrulanmıştır.” (8)

Lenin’in sözleri ile güçlü bağlar kurarak 1991’de aynı şeyi söylüyoruz: Bu 1917’den beri böyle olmuştur!

Emperyalizm, kapitalizmin son aşamasıdır. Emperyalizm aynı zamanda, çürüyen, ölen kapitalizmdir. Emperyalizm, sosyalizmin maddi ön koşullarını dünya çapında olgun hale getirdi. Ekim devriminden sonra gerçekleşen proletarya önderliğindeki devrimlerin tümü bunun sonucudur.

Kapitalist üretim biçiminin, sosyalizmin maddi ön koşullarını geliştirmediği ve üretici güçlerin kapitalist üretim biçimine son verecek kadar olgunlaşmadığını kimse ileri süremez. Tam tersine, sosyalizmin maddi ön koşulları o derece olgunlaşmıştır ki, eğer olgun hale gelmiş olan üretici güçler, kendilerine ayak bağı olan kapitalist üretim biçimini ortadan kaldıracak bir toplumsal devrime yönelmezlerse, kapitalizmin çürümesi tüm toplumu yıkıma götürür. Nesnel olarak, kapitalizm sosyalizm için olgun hale gelmiştir.

Türkiye gibi emperyalizme bağımlı, orta derecede gelişmiş ve dünya kapitalist sisteminin bir parçası olan ülkelerde, emperyalizme karşı devrim mücadelesi, sömürgelerdeki gibi yalnızca emperyalizmden ulusal bağımsızlık kazanmak olarak konamaz. Bizim gibi ekonomisi, kapitalist sistemin bütünsel olan sisteminin bir organik parçası durumuna gelmiş ülkelerde, emperyalizmden ulusal bağımsızlaşma değil, esas olarak emperyalist-kapitalist sistemden kopuş ve sosyalizme ulaşmadır. Devrimci proletarya ulusal bağımsızlıkçılığı küçük burjuvalara bıraktı. Küçük burjuvalar varsınlar; ulusal bağımsızlık yönünde uğraşın dursunlar, devrimci proletarya demokrasi ve sosyalizm mücadelesini sıkı

sıkıya birbirine bağılıyarak sürdürecektir.

Türkiye ve Kürdistan'da proletarya önderliğindeki devrimin nesnel koşulları olgunlaşmıştır. Devrimci durum, sürekli olarak olgunlaşıyor. Faşizmin sermaye egemenliğini, emperyalist egemenliği yıkacak ve ulusal baskıya son verecek Demokratik Halk Devrimi kaçınmışz hale gelmiştir. Devrim mücadelemiz zafere ulaşacaktır.

Uğur GÜNDÜZ

Kaynaklar:

- 1- Emperyalizm Kapitalizmin En Yüksek Aşaması-
Lenin (sf. 108)
- 2- A.g.e. (sf. 74)
- 3- A.g.e. (sf. 11)
- 4- Günümüzde Tekelci Kapitalizm (sf. 130)
- 5- Emperyalizm Kapitalizmin En Yüksek Aşaması-
Lenin (sf. 134)
- 6- A.g.e. (sf. 150)
- 7- A.g.e. (sf. 152)
- 8- A.g.e. (sf. 15)